

NAČIN 1: SPROTNO NAVAJANJE POD ČRTO

TUBERKULOZA SKOZI ČAS

Prvi opisi tuberkuloze segajo daleč nazaj. Že v Hamurabijevem zakoniku iz 18. stoletja pred našim štetjem je omenjena kronična bolezen pljuč, za katero predpostavljajo, da je tuberkuloza.¹ Izraz phthisis pomeni hiranje in se prvič pojavi pri Starih Grkih. Hipokrat (460–360 p.n.š.) je ftizo ali sušico opisal kot vsakdanjo bolezen takratnega časa, ki se najpogosteje pojavlja pri mlajših ljudeh, običajno med 18. in 35. letom starosti, in ki običajno vodi v smrt.² Bolezen je opisoval v skladu s takratno humoralno teorijo nastanka bolezni. Oboleli so imeli značilen habitus, znani so takratni opisi izmečka in sposobnost bolezni, da okuži skoraj vsak organski sistem, od pljuč, bezgavk, črevesja in spolovil celo do kosti, kot je to v primeru Pottove bolezni s prizadetostjo hrbtenice. Hipokratiki so smatrali, da je ftiza dedna bolezen, kar je bilo stoletja prevladujoče prepričanje v medicini. Nasprotno pa je Aristotel (384–322 p.n.š.) razmišljal, da je ftiza nalezljiva, a njegovo prepričanje ni bilo sprejeto.³ Spoznanja Hipokratove šole so prevzeli antični Rimljani, vendar njihovi zapisi o tuberkulozi ne prinašajo nič novega.⁴ Še največ je prispeval njihov najpomembnejši zdravnik Galen (131–201), ki je bolezen razvrstil v tri različne oblike: akutno vnetno, kronično nevnetno ter cirotično, kar je blizu sodobnejšemu pojmovanju eksudativne, kavernozone in fibrotične oblike. Spoznal je tudi, da je za bolnike dobrodejno klimatsko zdravljenje ter uživanje mleka.⁵

Pri sprotne navajanju virov/literature pod črto dodate seznam literature na koncu naloge po abecednem redu.

Viri in literatura

Cardoso Leao S, Portaels F. History. In: Palomino JC, Cardoso Leao S, Ritacco V, eds. Tuberculosis 2007: From Basic Science to Patient Care [internet]. 1st ed. Antwerp: Institute of Tropical Medicine Antwerp; 2007. p. 25–51 [citirano 2012 Mar 12]. Dosegljivo na: <http://www.scribd.com/doc/27411610/3/Phthisis-consumption>

¹ Herzog H. History of Tuberculosis. *Respiration* 1998; 65 (1): 5–15.

² Prav tam.

³ Myers JA. Development of knowledge of unity of tuberculosis and of the portals of entry of tubercle bacilli. *J Hist Med Allied Sci* 1974; 29 (2): 213–28.

⁴ Cummins SL. *Tuberculosis in history*. London: Bailliere, Tindall, Cox, 1949.

⁵ Cardoso Leao S, Portaels F. History. V: Palomino JC, Cardoso Leao S, Ritacco V, ur. Tuberculosis 2007: From Basic Science to Patient Care [internet]. 1st ed. Antwerp: Institute of Tropical Medicine Antwerp; 2007. p. 25–51 [citirano 2012 Mar 12]. Dosegljivo na: <http://www.scribd.com/doc/27411610/3/Phthisis-consumption>

Cummins SL. Tuberculosis in history. London: Bailliere, Tindall, Cox; 1949.

Herzog H. History of Tuberculosis. *Respiration* 1998; 65 (1): 5–15.

Myers JA. Development of knowledge of unity of tuberculosis and of the portals of entry of tubercle bacilli. *J Hist Med Allied Sci* 1974; 29 (2): 213–28.

NAČIN 2: NUMERIČEN S SEZNAMOM LITERATURE NA KONCU

TUBERKULOZA SKOZI ČAS

Prvi opisi tuberkuloze segajo daleč nazaj. Že v Hamurabijevem zakoniku iz 18. stoletja pred našim štetjem je omenjena kronična bolezen pljuč, za katero predpostavljajo, da je tuberkuloza (1).^{ali nadpisano 1} Izraz *phthisis* pomeni hiranje in se prvič pojavi pri Starih Grkih. Hipokrat (460–360 p.n.š.) je ftizo ali sušico opisal kot vsakdanjo bolezen takratnega časa, ki se najpogosteje pojavlja pri mlajših ljudeh, običajno med 18. in 35. letom starosti, in ki običajno vodi v smrt (1).¹ Bolezen je opisoval v skladu s takratno humoralno teorijo nastanka bolezni. Oboleli so imeli značilen habitus, znani so takratni opisi izmečka in sposobnost bolezni, da okuži skoraj vsak organski sistem, od pljuč, bezgavk, črevesja in spolovil celo do kosti, kot je to v primeru Pottove bolezni s prizadetostjo hrbtenice. Hipokratiki so smatrali, da je ftiza dedna bolezen, kar je bilo stoletja prevladujoče prepričanje v medicini. Nasprotno pa je Aristotel (384–322 p.n.š.) razmišljal, da je ftiza nalezljiva, a njegovo prepričanje ni bilo sprejeto (2).² Spoznanja Hipokratove šole so prevzeli antični Rimljani, vendar njihovi zapisi o tuberkulozi ne prinašajo nič novega (3).³ Še največ je prispeval njihov najpomembnejši zdravnik Galen (131–201), ki je bolezen razvrstil v tri različne oblike: akutno vnetno, kronično nevnetno ter cirotično, kar je blizu sodobnejšemu pojmovanju eksudativne, kavernoze in fibrotične oblike. Spoznal je tudi, da je za bolnike dobrodejno klimatsko zdravljenje ter uživanje mleka (4).⁴

Pri numeričnem načinu so podani viri/literatura na koncu seminarja, kakor so uporabljeni v besedilu – po vrsti in ne po abecedi. Če se referenca ponovi, ohranja številko, ko je bila uporabljena prvič.

Viri in literatura

1. Herzog H. History of Tuberculosis. Respiration. 1998; 65 (1): 5–15.
2. Myers JA. Development of knowledge of unity of tuberculosis and of the portals of entry of tubercle bacilli. *J Hist Med Allied Sci.* 1974; 29 (2): 213–28.
3. Cummins SL. Tuberculosis in history. London: Bailliere, Tindall, Cox; 1949.
4. Cardoso Leao S, Portaels F. History. In: Palomino JC, Cardoso Leao S, Ritacco V, eds. Tuberculosis 2007: From Basic Science to Patient Care [internet]. 1st ed. Antwerp: Institute of Tropical Medicine Antwerp; 2007. p. 25–51 [citirano 2012 Mar 12]. Dosegljivo na: <http://www.scribd.com/doc/27411610/3/Phthisis-consumption>